

DATOS IDENTIFICATIVOS

Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español II

Materia	Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español II			
Código	V01G400V01202			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS 6	Carácter FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Fernández Salgado, Xosé Antonio			
Profesorado	Fernández Salgado, Xosé Antonio Gómez Clemente, Xosé María			
Correo-e	xsalgado@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia posibilita que os estudantes adquiran o hábito de pensar en termos gramaticais, proporcionándolles os instrumentos necesarios para que poidan facer descrições das unidades gramaticais inseridas en textos de linguas galega e española.			

Competencias

Código	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CG9	Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
CE8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
CE15	Coñecemento das repercusións lingüísticas e interculturais do contacto de linguas.
CE20	Coñecemento teórico e práctico dos dicionarios do español/galego/portugués nos seus diferentes formatos.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe				
Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Perfecto dominio instrumental das linguas galega e española así como das súas gramáticas.	CB1 CB5	CG1 CG5 CG9	CE1 CE2 CE5 CE8	CT2 CT11 CT12
Coñecemento das repercusións lingüísticas e interculturais do contacto de linguas.	CB2	CG4 CG7 CG9	CE1 CE15 CE20	CT5 CT8 CT10

Contidos

Tema	
Bloque I. A análise morfolóxica: a palabra e a súa estrutura interna.	1. Definición de palabra: criterios de clasificación (morfolóxicos, sintácticos e semánticos). 2. Estrutura interna das palabras: identificación e clasificación de morfemas. 3. Mecanismos de creación de palabras: derivación e composición; outros procedementos.
Bloque II. A clasificación das palabras.	1. As clases de palabras e as súas expansións. 2. Palabras con estrutura argumental: argumentos e adxuntos e a súa identificación. 3. Caracterización das clases de palabras e as súas subclases. 4. Algúns problemas de delimitación: as clases transversais; casos de polisemia e homonimia; casos de conversións e recategorizacións; casos de gramaticalización e lexicalizacións.
Bloque III. A análise sintáctica	1. A análise sintáctica constituto-funcional e a súa representación. 2. Tipos de unidades sintácticas: oracións (estruturas coordinadas e estruturas bipolares); cláusulas simples e complexas (substantivas, adxectivas e adverbiais); a frase (substantiva, adxectiva e adverbial; a nominal e prepositiva). 3. Tipos de conexións (coordinación, subordinación e interordinación). 4. As funcións: sintácticas, semánticas e informativas. 5. O PREDICADO: verbos, perífrases verbais e locucións verbais. 6. Identificación e caracterización das funcións sintácticas. 7. Os MODIFICADORES na frase nominal. 8. A modificación externa á cláusula.
Bloque IV. Gramática contrastiva entre galego e español: as interferencias	1. O contacto de linguas: interferencias, préstamos e cambios de código. 2. A converxencia lingüística. 3. Interferencias gramaticais: do español no galego, e do galego no español de Galicia. Apéndice: listado de interferencias léxicas do castelán no galego.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	20	56	76
Actividades introdutorias	2	2	4
Eventos científicos	4	4	8
Lección maxistral	18	40	58
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Refírese ás actividades en que se formulan exercicios relacionados cos contidos da materia, que complementan as leccións maxistrais. Préstase unha especial atención a actividades de análise e comentario morfolóxico e sintáctico de secuencias en galego e español así como de textos en ambas as linguas con interferencias lingüísticas. Naqueles casos en que o profesor entregue previamente os exercicios, recoméndase que o/a alumno/a os traia traballados. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL, o profesor colgará na plataforma Faitic as prácticas para facer e deixará un prazo de tempo para a súa resolución. Rematado este, faralles chegar via e-mail, ou dende a propia plataforma, un solucionario para a súa autocomprobación.
Actividades introdutorias	Son as actividades que se realizan o primeiro día de clase dedicadas a expoñer os obxectivos, as principais tarefas do curso e a bibliografía da materia. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL sería recomendable acudir a esta sesión de presentación. De non ser así, esa clase gravarase en vídeo e poderán consultala en Faitic, así como un PDF que o profesor comentará durante a clase.
Eventos científicos	Refírese a conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por poñentes de prestixio, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.

Lección maxistral	Son as horas que o docente dedicará a expoñer contidos da materia, as directrices e bases teóricas dos traballos, exercicios ou análises gramaticais que deberá facer o alumnado así como das lecturas relacionadas cos temas. Recoméndase que cando o profesor facilite por adiantado fotocopias ou outro material (PDF), o alumnado leve traballado previamente ese material.
	O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL disporá dos materiais necesarios para avanzar en cada unidade temática na plataforma de ensino virtual Faitic ou, no seu caso, o profesor poderá facerllos chegar a través de e-mail. Este material consistirá esencialmente en documentos PDF con contidos e vídeos gravados das clases ou de aspectos concretos do temario.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	O docente terá titorías individualizadas ou en pequeno grupo cando así o requira o alumnado en canto ás directrices que debe seguir na resolución de actividades ou nos comentarios dos erros cometidos nas análises gramaticais que se manden entregar como parte da avaliación. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL realizaranse tres sesións presenciais de 1h., tipo SEMINARIO, distribuídas ó longo do cuadrimestre e que serán indicadas polo coordinador do grao (provisionalmente última semana dos meses de febreiro, marzo e abril), co fin de que o alumnado poida preguntar dúbidas e solicitar explicacións sobre puntos concretos do temario. Así mesmo poderá ser atendido en horas de titoría, tamén vía e-mail ou a través dos medios dispoñibles no Campus Remoto da UVIGO (aulas e despachos virtuais, FAITIC...).

Avaliación

Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas	40	CB2 CG1 CE1 CT2 CB5 CG4 CE2 CT5 CG5 CE5 CT8 CG7 CE15 CT10 CG9 CE20 CT11 CT12
Lección maxistral	5	CB1 CG7 CE2 CT5 CE5 CT11 CE8
Resolución de problemas e/ou exercicios	55	CB1 CG4 CE1 CB2 CG7 CE2 CG9 CE5 CE8

Outros comentarios sobre a Avaliación

Existen **dous sistemas** de avaliación da materia:

a) **Avaliación continua**, para o alumnado que asista regularmente ás clases presenciais e realice e entregue as tarefas de avaliación indicadas polo profesor en tempo e forma; no caso do alumnado semipresencial só debe realizar e entregar as tarefas de avaliación indicadas en tempo e forma. A puntuación final obterase da suma das porcentaxes das puntuacións expresadas arriba. De non superar algunha das actividades que se avalían, o profesor poderá mandar repetilas. En todo caso, **na convocatoria de maio**, o/a alumno/a polo menos deberá ter entregado o **Traballo obrigatorio sobre interferencias** (antes do 30 de abril) e ter aprobado (5) o apartado "Resolución de problemas e/ou exercicios".

Na convocatoria **oficial de xullo**, o/a alumno/a deberá repetir as probas escritas e no seu caso ter entregado o Traballo obrigatorio sobre interferencias. Se por causa xustificada algún alumno/a non pode cumprir a condición de asistencia ás clases, deberá comunicarllo ó docente, quen poderá habilitar outras actividades compensatorias. No caso de que o/a

alumno/a renuncie á avaliación continua ou incumpra as condicións esixidas pasará a ser avaliado polo sistema b) de "Avaliación única".

b) **Avaliación única.** O alumnado que non opte polo sistema de "avaliación continua", para superar a materia na **convocatoria de maio** deberá examinarse sobre todos os contidos da materia nun **exame final único escrito (8 puntos)** que se realizará no día que dispoña o calendario oficial de exames de maio da Facultade e ter realizado e entregado o **Traballo obrigatorio sobre interferencias (2 puntos)**. En caso de non superar ese exame ou o Traballo obrigatorio, o/a alumno/a deberá volver examinarse por medio doutro exame escrito e a entrega do Traballo na **convocatoria de xullo** na data oficial de exames que dispoña a Facultade. Os/as alumnos/as que opten por este sistema poderán asistir ás aulas e ser atendidos nas titorías cando o solicitaren.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Eguren, Luís & Olga Fernández Soriano, **La terminología gramatical**, 1ª, Gredos, 2006

Fernández Salgado, Xosé A., **Apuntamentos da materia**, Edición do autor, 2020

López Viñas, Xoán L. et al., **Gramática práctica da lingua galega. Comunicación e expresión**, 1ª, Baía Edicións, 2010

RAE, **Nueva gramática básica de la lengua española**, 1ª, Espasa, 2011

Santiago Guervós, Javier, **Estrategias para el análisis sintáctico**, 1ª, Arco/Libros, 2013

Grabacións en vídeo das clases da materia, 2021

Dubert, Francisco, **Interferencias del castellano en el gallego popular**, Bulletin of Hispanic Studies, vol. 82, nº 3, 271-2, 2005

Rojo, Guillermo, **El español de Galicia**, 1ª, En R. Cano, Hª de la lengua española, Ariel, 2004

Bibliografía Complementaria

Bosque, Ignacio, **Las categorías gramaticales. Relaciones y diferencias**, 2ª, Sintesis, 2015

Álvarez, R. & Xove, X., **"Formación de palabras"**, 1ª, Gramática da lingua galega, Galaxia, 673-750, 2002

Aguirre, Carmen, **Manual de morfología**, 1ª, Castalia, 2013

Freixeiro Mato, X. R., **Gramática da lingua galega III. Semántica**, 2ª, A Nosa Terra, 2002-2006

Rojo, G. & Jiménez Juliá, T., **Fundamentos del análisis sintáctico funcional**, 1ª, Universidad de Santiago, 1989

Centro de Investigacións Ramón Piñeiro (CILL-RP), **BILEGA, Bibliografía informatizada da lingua galega**,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Lingua: Fundamentos gramaticais do galego e do español I/V01G400V01101

Outros comentarios

- A explicación de contidos da materia así como a lingua vehicular nas explicacións das resolucións dos exercicios e actividades será en lingua galega. Recoméndase, xa que logo, ter uns coñecementos suficientes nesta lingua para poder seguir as explicacións e comentarios do docente.

- A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un 0 nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o estudantado da súa responsabilidade neste aspecto.

-Na avaliación terase en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

-É responsabilidade do estudantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma FAITIC (novidades, documentos, cualificacións...) e estar ao tanto dos avisos e das datas de realización de probas.

-Ó inicio de cada bloque de contidos da materia o profesor indicará bibliografía complementaria.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen
MANTÉÑENSE TODAS AS METODOLOXÍAS COA EXCEPCIÓN DE QUE SE LEVARÍAN A CABO MEDIANTE AS FERRAMENTAS PROPORCIONADAS POLA UNIVERSIDADE DE VIGO A TRAVÉS DO CAMPUS REMOTO (AULAS E DESPACHOS VIRTUAIS, CORREO ELECTRÓNICO, FAITIC...).

* Metodoloxías docentes que se modifican
NINGUNHA

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)
A TRAVÉS DO CAMPUS REMOTO DA UVIGO (AULAS E DESPACHOS VIRTUAIS, CORREO ELECTRÓNICO, FAITIC...) BAIXO A MODALIDADE DE CONCERTACIÓN PREVIA.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir
SEN MODIFICACIÓN

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe
SEN MODIFICACIÓN

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas
Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]
SEN MODIFICACIÓN

* Probas pendentes que se manteñen
Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]
SEN MODIFICACIÓN

* Probas que se modifican
[Proba anterior] => [Proba nova]
SEN MODIFICACIÓN

* Novas probas

* Información adicional
NA MODALIDADE MIXTA, NA QUE UNHA PARTE DO ESTUDANTADO PERMANECERÁ NA CLASE, SEGUINDO O RESTO DO ESTUDANTADO AS CLASES DUN MODO PREFERENTEMENTE SÍNCRONO OU ASÍNCRONO DEPENDENDO DA FERRAMENTA QUE MELLOR SE ADAPTE A CADA UNHA, AS METODOLOXÍAS, A ATENCIÓN PERSONALIZADA E A AVALIACIÓN SERÁN AS MESMAS QUE AS DA MODALIDADE PRESENCIAL, ADAPTANDO OS GRUPOS E QUENDAS PARA CUMPRIR COA NORMATIVA SANITARIA.